

Meg kell előzni a bajt!

Társadalmi munka — egyéni sorsokért

Munkások, pedagógusok, háziasszonyok, kommunisták és pártönkivüliek összekovácsolódott csoportja végez odaadó munkát a III. kerületi tanács gyámügyi állandó bizottsága mellett. Pálvölgyi Ferenc, Józsi Ferenc, Zoltán István és mások töltnek több napot havonta azzal, hogy egy-egy bejelentést kivizsgáljanak, segítséget nyújtsanak ott, ahol kell, vagy intézkedésre teygenek javaslatot az illetékeseknek. Meglehetősen szárazon fest így a bizottság és aktívahálózata munkájának »értékelése«. A gazdag tettekről, szemléltetően tanúskodnak ellenben a mindennapok.

Hogy ne csavarogjanak...

Időnként komoly gondot okoz a bizottságnak egy-egy serdülő gyermek sorsa. Oda-haza többen élnek a családban. A szülők keresete a nagy létszámhoz képest szűkös. A fiatalokkal sem tudnak kellően törődni, s azok, ha elvégezték az általános iskolát, jobb híján az utcán ténferognak. Nos, az idei mérlegen öt fiú és három lány elhelyezése szerepel. Hosszas utánjárással egyelőre négy-hatórás munkát szereztek ezeknek a rászoruló tizenhét éves aluliaknak. A nyáron húsz fiatal állítottak ideiglenesen munkába, hogy a szünidő hasznos eltöltésére enyhítse a nagylétszámú család gondját.

A fiú jó útra tért

Akadnak olyan esetek is, amikor egy-egy gyermek megingása jut valamilyen formában a gyámügyi bizottság tudomására. Nem árulunk el titkot, ha közöljük: a rendőrség, a bíróság és más szervek is megkeresik, s a lakosság is értesíti a bizottságot, ha egy-egy fiatal »megindult a lejtőn«.

Egyik fiatal fiú kisebb lopást követett el. Mind az ő, mind pedig hasonló társainak esetét nyilvántartásba veszik. Ezután már rendszeresen ellenőrzik és segítik további lépéseit. Ezt a fiút törtenetesen a Seprűgyárban helyezték el, s az ottani jogügyi előadót kérték meg, hogy törődjen a sorsával. Legutóbb már örömmel mondta el az üzem igazgatója maga is, hogy elégedettek a korábban megbotlott fiatalal, s úgy vélik, idővel egyik legjobb dolgozó lesz.

A múlt három esztendőben huszonnycol »tevélygő« fiatal vezetett helyes útra a bizottság, illetve sok segítőtársa, avagy, miképpen mondani szokás: a társadalom.

Az egészséges fejlődésért

Nem mindig tevélygő gyermekek ügyeinek intézésével foglalkoznak azonban a bizottságban. Akadnak szülők, akik nem törődnek gyermekeikkel, azok gondozatlanok, rosszul tápláltak.

A múltkoriban jelentették a bizottságnak: K. S. alsóvárosi lakos gyermekei éheznek, a Mátyás téri bolt körül csavarognak. Megegett, hogy kéregetnek, csokoládét csemték az üzletben. Ilyenkor az után alaposan megvizsgálják a környezetet. Kik és hogyan élnek a szülők? Hol dolgoznak, milyen lakásban laknak stb. (Egy-egy ügyben nyolc-tíz környékbeli családot is megkeresnek a munkahelyen és egyéb hivatalos szerveken kívül.) Nem részletezzük a vizsgálatot, a szülőkkel folytatott tárgyalást és egyebet. Lényeg az, hogy már az intézeti elhelyezésen gondolkodtak, amikor az anya négy gyermekét Pusztamérgesre vitte a nagyszülőkhöz. Ezzel azonban még nem estek ki a bizottság látóköréből: az apa vállalatának igazgatója megkereste a községi tanács titkárát. Az utóbbi megvizsgálja, hogy a nagyszülők alkalmassak és hajlandók-e a nevelésre. Ha igen, akkor részben lezárul az ügy, s az apa keresetének felét hivatalból Pusztamérgesre irányítják.

Segélyek

Lehetnek még több eset sorolni. Az ősz elején egy

leányanya sírt a gyámhatóság előtt, hogy nem tud elhelyezkedni, senkije sincs, a gyermek apját nem ismeri. A gyámhatóság felhívására az állandó bizottság munkahelyet szerzett a fiatal lány-nak, s az már második hónapja becsülettel dolgozik és neveli kicsinyét.

Szerencsére ilyen esetek mind ritkábban fordulnak elő, viszont sok több gyermekes család szorul még segítségre. Ezért javasolta a gyámügyi állandó bizottság, hogy jövőre emelje fel a tanács a segélyekre előírt összegét. Addig is sok ezer forintért vásárolnak különféle ruhaneműt gyermekeknek. Az őszi segélyezés mértékét éppen a napokban állapította meg a bizottság, aktívának tizedes vizsgálata alapján. E szerint most hater ezer forintnyi ruhát, cipőt, meleg pulóvert és egyebet adnak tizenöt családnak, kinek többet, kinek kevesebbet, aszerint, ahogyan rászorulnak.

Megelőzni a bajt

— A mi munkánk szerteágazó — mondta Berta József, a gyámügyi állandó bizottság elnöke. — Nyilván tartjuk azokat a gyermekeket, akiknek körülményei nem megnyugtatók. Látogatjuk a családokat. Hivatalos ügyekben, mint például a válópereknél a gyermek odaítélése, javaslatot működünk közre. Sok bejelentést vizsgálunk ki. Aktívaink szinte nevelőszülőkként foglalkoznak a megtevélygő, de már megbűnhődött fiatalokkal és így tovább. Legfőbb célunk azonban, hogy a kerület életét ismerve és kutatva megelőzzük a bajt. Megelőzzük, hogy a szülők hibája, vagy bármilyen ok miatt egy-egy gyermek egészségtelenül fejlődjen, hiányt szenvedjen, vagy rossz útra térjen.

K. B.

Kollégiumi igazgatók értekezlete

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága és a Művelődésügyi Minisztérium rendezésében kétnapos értekezletre jöttek össze pénteken a felsőoktatási intézmények kollégiumainak és diákotthonainak igazgatói, valamint a diákbizottságok titkárai. Az értekezlet a kollégiumok tevékenységével és jövőbeni feladataival foglalkozik. A tanácskozást Várnai Ferenc, a KISZ Központi Bizottságának titkára nyitotta meg, majd Molnár János művelődésügyi miniszterhelyettes mondott vitaindító beszédet.

Újabb társasházak épülnek a Lengyel utcában

A társasház-építési akció 155—160 ezer forint, s előtörlesztésként az összeg mintegy 25 százalékát kell befizetni. A további részleteket 1964-től kezdődően kell törleszteni. Az említett épülettel szemben a Lengyel utca 5. szám alatti üres telken is megkezdik idén egy 12 lakosos társasház építését. A házban két egyszobás és 10 kétszobás lakást alakítanak ki. Az árak itt is hasonlóak az előbbihez. Mindkét házban a fürdőszobákban teljes felszerelés, gázboiler, beépített fürdőkád, a konyhában pedig gáztűzhely, hideg-meleg víz, s az előszobában beépített szekrény lesz. Csaknem valamennyi lakásra jelentkezett már igénylő.

Van rá magyarázat

Egy tanyai tanító útja

Ha szakfelügyelők és hivatalos iskolalátogatók a szatymaz-vilmaszállási tanyai iskolában járnak, eltűnődnek azon, hogy az ottani tanító, Gyömbér István, milyen varázslatos szert kever pedagógiai módszereibe, hogy tanítványai akkor sem szakadnak el tőle, nem fordítanak hátat az iskolának, ha már elvégezték a nyolc általános. Sőt, a KISZ-fiatalok is odaszoktak az iskola portájára. Mi az oka, hogy kicsik és nagyok egyaránt versengve látogatják a szakkörök, a politechnikai műhely példaul, amelynek egyik társadalmi oktatója az iskola volt növendéke, Róvó József motorszerelő. Van erre magyarázat?

„Ha minden tanító ilyen volna!..“

A Szegedi Tanárképző Főiskola egyik volt tanára, dr. Arató Ádám több éven át a vilmaszállási tanyai iskolába vitte el utolsóéves hallgatóit tanítási bemutatásra. S Gyömbér István tanító ilyenkor is úgy tanított a részben osztott iskolában, mint máskor. Az elektromosság titkaival például olyan kitű-

nően megismertette tanítványait, hogy a főiskola egyik fizika szakos tanára is elcsodálkozott rajta. — Ha minden tanyai tanító ilyen lenne! — kiáltott fel elragadtatásában egy hallgató.

— Fiam, magukon múlik, hogy ilyenek legyenek — mondták a főiskola tanárai.

Kérés és keret

A körzetben itt vannak a legjobb eredményt elért sportosok, magas- és távolugrók, sőt ökölvívők. Három pár bokszesztyű lóg a »szertár« falán, a sportfoglalkozásokon azonban kézzel a kézre jár a fiúk között. Az V—VIII. osztályban kivétel nélkül mindenki tud sakkozni. Tévedés ne essék, nem lépett:ni sakkozni. Ez pedig nem kötelező tantárgy. Sajnos, ebben az iskolában nincs villany, s azt hiszem, már nem is kap, mert a körzetesítéssel lassan megszűnik majd itt a tanítás. Lämpás, világosság azonban lesz itt, mint ahogy eddig is volt. Villany helyett propán-butángáz használatára kért engedélyt a tanító a járási tanács kereskedelmi csoportjától, hogy könnyítsen háztartása gondján. Az engedéllyel majd megvenné a gáztűzhelyet is. Összes kívánsága ez lenne. Kérését azonban »a kerethiány, valamint a nagyszámú beérkezett kérelmek miatt pár éven belül nem teljesíthetjük« — írta vissza a járási tanács kereskedelmi csoportja. Száraz hangú ez a hivatali papír, s milyen hosszú az a »pár év«? Nem lehetne ezt lerövidíteni? Úgy hisszük, egy kis körültekintéssel lehetne.

Emlék a múltból

Olyan ennek az iskolának a kapcsolata a környékkel, mint a jó szomszédoké. Hogyan csinálta ezt, tanító úr? Nem szűkített a tanyai életbe, csak úgy csöppent bele. A város nevelte, a móravárosi proletárnegyed. S azon kevesek közé tartozott, akiknek nagy áldozatokkal sikerült felvergődniük a polgári iskolába, s onnan a felsőipar-iskolába. Hogy is volt az, amikor egyik tanára megkérdezte:

— Gyömbér, mi a maga apjának a foglalkozása?

— Kendergyári munkás, tanár úr kérem. Gerebenező. Pokol az a munka. A sok por lassan megeszi az apám tüdejét, tanár úr.

— Hm, munkás? Hát akkor maga miért akar tanulni. Maga fiam nagyon rosszul áll ábrázoló-mértanból. Nem fog továbbmenni, érti? Tanulja csak meg az apja mesterségét!

— Igenis, tanár úr. Úgye, emlékszik erre a párbeszédre, tanító úr? Akkor elírta magát keserűségében, tehetetlen dühében.

Lódi Ferenc

A Szegedi Építőipari Vállalat központi irodájának

új címe:

Oskola utca 1. sz.

Működészetek, sírkeretek és síremlékek megrendelése ugyanitt történik.

S 7229

GERENCSÉR MIKLÓS:

VADGALAMBOK

Kisregény

(16)

Kustán Dániel balján a kenyerespajtás, a jóban-rosszban osztozó barát, Kulcsár Bertalan foglalt helyet. Ünneplő ruháját kihizta, gyölesinge gömbbé formálódva feszült pocakjára. Kékespiros arca elégedettségről tanúskodott. Sándra tekintetével végig-végigpásztázta a vendégseregét és barátját dicsőítő gondolatokkal illette, hogy az öreg Kustán nem hívott meg akárhát, egytől egyig az elsorvasztott kiscsajda párt hívei vannak jelen.

A sarokban, Szűz Mária koronás, két palástos képe alatt cigányok szelídítették hangszereiket. Kustán intett nekik megvető tekintetével, hogy kezdjék. Erre megigazították vásott nyakendőjük zsiros csomóját, egymásra néztek átszellemülten és vigyázz-állásba merevültek, így várták, hogy a vendégsereg fölemelkedjék helyéről. Amikor teljes lett a csend és csak a csigaleves kontyos göze gomolygott a mennyezet felé, hamis melódiával, de annál nagyobb szívvel játsznai kezdtek a Himnuszt, idős Kustán nekifoházkodott rekedtes hangján:

—... a magyart, jó kedvvel bőséggel...!

A siránkozó ének bátortalanul terjedt, mire a jegyző erőleyesebben zendített rá. Mélabús zümmögéssel fejezték be a Himnuszt, utána még talpon maradtak néhány pillanattig és miután leültek, nem tudták, hogy mihez kezdjenek magukkal. Érezték, hogy valami nincs rendjén. A híresztelésre gondoltak, miszerint idős Kustán Dániel meghabarodott, s kissé félni kezdték, hogy hátha mégis igaz a pumogás.

Kulcsár Bertalan észrevette a titkolt bizonytalanságot. Főállt, pocakját az asztal széléhez nyomta és beszélni kezdett.

— Kedves házigazdánk, kedves mindnyájunk! Sokat voltunk mi már együtt, hol így, hol úgy. Akár vigadoztunk, akár szomorkodtunk, Kustán Dánielre mindig úgy néztünk föl, mint a falu legjelesebb gazdálkodójára. Senkit nem akarok megbántani, magamat se csepülöm le azzal, ha az én drága barátomat példaképnek nézem. Ilyen emberek sokáig kell élni. Melléje kell állni. Hadd érezze, hogy nincsen egyedül. Igynk hát az egészségére. Tisztelendő atyám, áldja meg ezt a szeplőtelen házaspárt, mi meg kívánjuk tisztá szívűből, hogy az aranylakodalmról egyikünk se hiányozzon, sőt inkább az is legyen itt, aki most a legjobban hiányzik.

— Éljen, éljen! kurjantottak néhányan, mások óvatosan helyeselték.

— Igazi költői beszéd! — rikkantott a jegyző és nagy elismeréssel bólogatott a pap felé.

A plébános nem fogadta el a bizalmaskodást, inkább félrefordította húsos fejét. Méltóságtelesen felállt, szemét lehunyta, kezét imához illesztette, de úgy, hogy ujjai rácsosan szétálltak.